

Wonen voor mensen

Doorbraken om de
woningmarkt weer te laten
werken voor mensen.

Rob Jetten

Hans Vijlbrief

22 april 2025

The logo for the Dutch political party D66, consisting of the letters 'D66' in white on a green square background.

D66

**Veel levens in Nederland staan op pauze.
Jongeren die zich in het studentenleven willen
storten, kunnen geen kamer vinden in de stad
van hun universiteit, hogeschool of mbo.**

**Alleenstaanden zijn vaak kansloos
voor een eigen plek onder de zon.**

**Startende gezinnen zitten vast op een
zolderkamer of te klein appartement.**

**Sommige ouderen vereenzamen in huizen die
ze amper meer kunnen onderhouden.**

**Wie afhankelijk is van betaalbare huur kan
kiezen tussen een wachtlijst zonder einde voor
sociale huur, of een haast lege lijst op Funda.**

De zaak zit muurvast.

**De woningmarkt in Nederland vraagt
om een doorbraak van de stilstand.**

**Daarom wil D66 aan de slag.
Met een plan.**

Iedereen snapt dat een mooi huis niet zomaar in je schoot geworpen wordt. Dat is vaak hard werken en een beetje mazzel. Maar de huidige woningmarkt maakt het leven voor veel Nederlanders nu simpelweg onmogelijk. Voor veel Nederlanders faalt de woningmarkt aan alle kanten. Woningen worden niet gebouwd, vaak bouwen we nog te veel eengezinswoningen en villa's terwijl appartementen voor jongeren en senioren achterblijven. De doorstroming stopt volledig.

Hoe is dat mogelijk? We zijn een rijk land, we hebben per hoofd van de bevolking uitzonderlijk veel woonoppervlak ter beschikking¹ en we hebben veel woningcorporaties met een grote sociale huursector.² Toch is het woningtekort immens en een betaalbare woning ver uit zicht voor veel gewone Nederlanders. Met de huidige koers gaan we het dus niet oplossen.

Al jaren is het motto "bouwen, bouwen, bouwen". Als iedere keer dat een politicus dat zei, daadwerkelijk een steen was gestapeld, waren er nu al meer dan genoeg woningen. Maar mooie doelen roepen is altijd makkelijker dan doen. Door het stikstofprobleem op z'n beloop te laten, loopt de bouw alleen maar verder vast.³ En mede omdat we de bouwdoelen niet halen, loopt de doorstroming ook vast. Het gevolg is dat mensen die geen huis hebben of een huis dat absoluut niet past bij hun wensen. Dat moet anders!

Daarom heeft D66 een plan. Een woonplan voor mensen. Met doorbraken om de woningmarkt op te schudden, zodat die weer gaat werken vóór mensen.

Het is geen tijd voor rechtse of linkse dogma's, zoals het ongemoeid laten van landbouwgrond of het wensdenken dat de markt alles vanzelf oplost. Of een fixatie op lagere huren, terwijl lukrake huurbevriezingen vooral zorgen voor een kaalslag in de woningbouw.⁴ Iedere econoom kan je vertellen dat een schrijnend tekort zoals het woningaanbod alleen maar erger wordt met een lagere prijs.

Schrik dus niet. Met dit plan zal D66 soms een andere houding of andere standpunten aannemen dat u van ons gewend bent. Maar met de crisis op de woningmarkt, zouden alle partijen bij zichzelf te rade moeten gaan of we op de huidige weg verder kunnen. De grote groep woningzoekenden in Nederland vraagt om hen eindelijk eens op één te zetten.

Maar begrijp ons goed. Dit is **één plan**, geen verzameling losse proefballonnen, ideetjes en plannetjes, waar politici goed in zijn. De woningmarkt kun je alleen oplossen als je alle onderliggende problemen ziet en aanpakt. Wat dat betreft is de wooncrisis als een Rubiks kubus: als je ieder vlak één voor één gaat oplossen, is het vlak waar je net mee klaar was, alweer helemaal door de war. Zo zien we dat ook op de woningmarkt:

- Miljarden om woningbouwprojecten uit de grond te stampen zijn hard nodig, maar stromen weg naar winsten van grondeigenaren als je de grondmarkt niet hervormt.
- Een wet om huren betaalbaar te houden is hard nodig, maar vergroot het woningtekort als je niet tegelijk zorgt dat huurwoningen bouwen rendabel blijft.
- En ouderen helpen om te verhuizen naar een fijne seniorenwoning lost een wooncrisis op voor ouderen en speelt via doorstroming veel gezinshuizen vrij, maar dan moeten die seniorenwoningen wel gebouwd worden.

Daarom komt D66 met een plan dat álle kanten van de wooncrisis wil aanpakken. Dat betekent dat D66 wil bouwen, en flink ook. Maar we vertrouwen niet dat het met goede voornemens alleen lukt. We hebben de mentaliteit nodig die ons land in eerdere periodes van woningnood heeft geholpen. Met een overheid die keihard aan de slag gaat voor mensen en het roer in handen neemt als het nodig is.

D66 wil eerlijk zijn: dat gaat wat vragen van ons allemaal. Want het steekt bij woningzoekenden hoe je achterstand in vermogen en kansen steeds groter wordt zonder koophuis. Er valt niet tegenop te sparen. Heb je nog geen woning, dan bouw je ook minder snel het vermogen op om een woning te kunnen kopen. Je hebt geen fiscale voordelen. En je hebt soms niet eens een stem. Als een rechter zich buigt over

een woningbouwproject, gelden de omwonenden die klagen over hun uitzicht als belanghebbenden, maar degenen die het huis willen kopen niet. De wereld op z'n kop.

Een rechtvaardige aanpak is nodig volgens D66. Om het speelveld een stukje gelijkjer te maken en iedereen een eerlijke kans te geven, gaat dat dus niet zonder wat te vragen van mensen voor wie de woningmarkt nu juist erg voordelig werkt. Eerlijk is eerlijk. De tijd van alsmaar stijgende huizenprijzen en enorme overwaardes is dan voorbij. Ruime fiscale voordelen die de woningmarkt verstoren zoals de hypotheekrenteaftrek werken niet meer. En van mensen met een hoger inkomen of veel vermogen in een felbegeerde sociale huurwoning, zullen we een grotere bijdrage vragen. Dat is niet altijd een leuke boodschap, want politici vertellen altijd liever een verhaal waarin het lijkt alsof iedereen erop vooruitgaat. Maar D66 wil het eerlijke verhaal vertellen hoe we samen uit deze crisis gaan komen.

Wij zullen dus van degenen die gezegend zijn met een mooi huis mogelijk een extra bijdrage vragen als dat nodig is om te zorgen voor voldoende betaalbare huizen voor alle mensen. Wij nemen afscheid van de gedachte dat het allemaal wel lukt door onze steden dicht te bouwen. Bouwen in de open ruimte is simpelweg nodig. Maar dan zullen wij ook zorgen dat die nieuwe wijken niet meer vol blik en steen zijn, maar groen zijn en uitstekend verbonden met de plekken waar wordt gewerkt, geleefd, geleerd en gezorgd.

Het is code rood. Mensen kunnen niet langer wachten.

Daarom wil D66 grote doorbraken voor de woningmarkt, zodat iedereen een passende woning kan vinden. Geen pleisters plakken, maar de hele boel aanpakken. Dat is volgens D66 de enige manier om uit deze crisis te komen.

Daarom moet er een noodwoonwet komen. Zo komt door de doorstroming op gang en lossen we probleem nummer één voor veel Nederlanders op.

Dat is onze belofte aan Nederland.

1. Nieuwe huizen op nieuwe plaatsen

Ruimte is schaars in Nederland. Maar wat D66 betreft is er geen ruimte meer voor taboes in het oplossen van de woningcrisis. Dat vraagt alle partijen om over hun schaduw heen te stappen. We kunnen niet vooruitkomen als iedereen alleen linkse of rechtse oplossingen wil accepteren en de ogen sluit voor wat werkt. Ook D66 moet dus in de spiegel kijken.

Zo zijn we vaak kritisch geweest op bouwen op weilanden. Met goede redenen. Sommige gemeenten en ontwikkelaars zochten bijvoorbeeld niet goed naar kansrijke locaties binnen het dorp of de stad. En echte natuur moet natuur blijven. Maar als we blijven doen wat we deden, houden we de lage bouwcijfers en dus het gigantische woningtekort in stand. We moeten nu ook accepteren dat de wooncrisis te groot is om op te lossen met alleen maar inbreiding of alleen maar "een straatje erbij".

Die tijd is voorbij. En we hopen dat niet alleen D66 dat ziet. Ook andere groene partijen kunnen met deze crisis niet volhouden om kansrijke woonlocaties te blijven afwijzen, ook als dat nu nog weilanden zijn. Aan de andere kant moeten conservatieve partijen ook zien dat we niet koste wat kost de oppervlakte voor landbouw moeten behouden als zo veel jongeren en ouderen een goede woning nodig hebben.

D66 wil tien nieuwe woonplaatsen ontwikkelen, dus ook op weilanden. Wij willen plekken aanwijzen voor nieuwe grootschalige woningbouw. De ene keer denken we daarbij aan een nieuw groot stadsdeel, naast of in bestaande plaatsen, zoals Rijnenburg bij Utrecht of Fellenoord dat middenin Eindhoven ligt. Soms zullen het écht totaal nieuwe woonplaatsen worden zoals Eemvallei in Zuid-Flevoland. En soms wordt een gehucht of dorp een grote woonplaats zoals De Klomp in de gemeente Ede of langs de A30 onder Barneveld. En de andere keer kan het een combinatie zijn van inbreiden en uitleg zoals in Zwolle-Vechtpoort en Zwolle-Zuid. Wat D66 betreft willen we geen taboes meer op locaties, ook niet als dat nu bijvoorbeeld weilanden buiten de bebouwde kom zijn. De kern is dat verschillende plaatsen in Nederland om

een verschillende aanpak vragen om snel meer woningen te realiseren: soms vooral veel inbreiding, soms uitbreiding in omliggende weilanden en soms een totaal nieuw gebied ontwikkelen. D66 wil het aanpakken van de woningcrisis op één zetten en daarom doen wat nodig is om snel meer woningen te bouwen.

D66 wil dat we de ruimte in Nederland anders gaan verdelen: minder vee, meer huizen. Nog steeds gebruiken we twee derde van ons land voor landbouw.⁵ En daarvan een groot deel niet eens voor voedsel voor Nederlandse mensen, maar juist om dieren te voeden en hun vlees te exporteren. Je hoeft geen vegetariër te zijn om gefronste wenkbrauwen te krijgen dat Nederland het slachthuis van Europa is. Ook omdat daarvoor heel veel ruimte nodig is. Veel meer dan we gebruiken om te wonen, te leven en te werken. Natuurlijk willen we niet heel Nederland volbouwen. Alle ontwikkeling tussen 1980 en 2020 – dus ook alle Vinex-wijken – hebben we kunnen doen met een groei van de bebouwde omgeving van 8% naar 11%.⁶ Door een fractie van onze oppervlakte slim te bestemmen voor woningen kunnen we dus een enorme slag maken. Een deel van deze grond wil D66 juist omzetten naar natuur. Voor écht groen in plaats van eindeloze weilanden voor intensieve landbouw.

D66 wil dat deze plaatsen er écht komen, door een bouwbaas de leiding te geven. De bouwbaas is vergelijkbaar met de Deltacommissaris van de Deltawerken of de leiding van Ruimte voor de Rivier die zorgde dat Nederland droge voeten hield. Aan grote bouwplannen geen gebrek, maar de organisatie duurt eindeloos. Veel ligt stil omdat gemeenten en provincies het gewoon niet uitgevoerd krijgen, zeker als ze te weinig geld krijgen. Een bouwbaas met centrale organisatie, samengevoegd budget voor infrastructuur en voorzieningen, en doorzettingsmacht zorgt dat deze nieuwe woonplaatsen er gaan komen en ontzorgt gemeenten en provincies.

D66 wil direct bij de bouw investeren in infrastructuur en voorzieningen.

Dat is voor D66 cruciaal. Rechtse partijen stellen vaak voor om in het wilde weg ontwikkelaars woningen neer te laten zetten. Later denken ze pas na over een oververbinding, scholen, winkels of andere dingen die zorgen dat mensen er goed kunnen leven. Of bedenken ze later pas dat de locatie zo laag ligt dat het enorm veel moeite

kost om te zorgen dat mensen droge voeten houden op die plek. Wij willen niet alleen huizen bouwen, maar juist een echte wijk, een stad of een gemeenschap. Laten we leren van de vier principes die Parijs heeft gebruikt om veel, maar ook goed te bouwen: nabijheid, participatie, ecologie en solidariteit.⁷ Wie zorgt dat je overal in een stad of dorp makkelijk op de fiets, lopend, of met het ov kan komen, heeft ook minder parkeerplaatsen nodig. En zo kunnen we op de nieuwe plekken echt meer woningen voor mensen bouwen in plaats van parkeerplaatsen voor auto's. Daarom moeten we fors investeren in infrastructuur voor deze nieuwe grootschalige woningbouwlocaties. Dat is dus een goede ov-verbinding of station als die er nog niet ligt, een goede weg als de boel anders vastloopt en natuurlijk direct aansluiting op het stroomnet.

D66 wil vastgeroeste processen doorbreken: geen bezwaar maken maar huizen

bouwen. Als op dit moment woningen gebouwd worden, kunnen omwonenden tot het gaatje procederen om het tegen te kunnen houden. Ondertussen hebben woningzoekenden die daar willen wonen geen poot om op te staan om hun belang te verdedigen. De woningen die we willen bouwen, gaan er nooit komen als de rechtsbescherming zo scheef is in het voordeel van bezwaarmakers. Daarom wil D66 radicaal dereguleren ten gunste van de woningzoeker. Dat moet veel verder gaan dan achterhoedegevechten over nestkastjes.⁸ D66 wil bijvoorbeeld dat de Raad van State de mogelijkheid krijgt slechts enkele casussen als bodemprocedure aan te wijzen. Voor de rest geldt dat de bouw al mag beginnen en het proces alleen nog maar kan gaan om eventuele compensatie te bepalen. Het debat waar wat gebouwd wordt, moet weer in de raadszaal in plaats van de rechtszaal. D66 wil dus ook dat bezwaarmakers geen gang naar de Raad van State mogen maken, als ze niet eerst de gemeenteraad op de hoogte hebben gebracht van hun bezwaar met een zienswijze. Eindeloos terugkerende bezwaren handelen we snel af met AI.⁹ Daarnaast willen we radicaal dereguleren om de doorlooptijd van woningbouw te verkorten. Zeker voor prefab-huizen moeten overal in Nederland dezelfde voorschriften gelden, zodat goede huizen snel door heel Nederland kunnen worden neergezet. Ook andere bouwregels moeten snel geharmoniseerd en versimpeld worden.

D66 wil luisteren naar de zachte stem van de woningzoekende. In veel gemeenten zoals Utrecht stelt D66 een woningzoekendenraad voor die hun belangen behartigt.¹⁰ Landelijk willen we zorgen dat potentiële bewoners als belanghebbende worden gezien bij de rechtbank en de Raad van State. Daarnaast willen we dat elke huurdervereniging twee woningzoekenden opneemt. Zij moeten immers ook serieuze afspraken maken met woningcorporaties en gemeenten. Daarbij is de stem van mensen die nog geen woning hebben hard nodig, en niet alleen die van zittende huurders.

D66 wil geen belastinggeld naar grondbezitters, maar naar de bouw van betaalbare huizen. Grondeigenaren kunnen nu vragen wat ze willen en gijzelen daarmee betaalbare woningbouw. De grondprijzen exploderen en wij blijven betalen. De bizarre situatie is ontstaan dat de overheid telkens miljoenen moet bijleggen om grasland om te zetten in een wijk vol ontzettend gewilde woningen. Dat is de wereld op z'n kop. Zeker nu we die woningen fabrieksmatig kunnen bouwen, zou dit de meest rendabele actie van de wereld moeten zijn. Daarom moeten gemeenten veel vaker gebruik maken van het voorkeursrecht op gronden die nodig zijn voor woningbouw. Daarnaast wil D66 zo snel als mogelijk een planbatenheffing, zodat we overwinsten op grond gaan gebruiken voor betaalbare woningbouw, de benodigde infrastructuur en publieke voorzieningen, in plaats van ze in de schoot van grondbezitters te werpen. Om te ontsnappen uit deze gijzeling moeten gemeenten dus weer écht een actief grondbeleid gaan voeren en een goede stok achter de deur hebben. Daarom wil D66 in het uiterste geval verplichte verkoop van grond of een verplichting tot start bouw. Dat is nu praktisch onmogelijk vanwege de enorme tijdsduur en hoge kosten. Grondeigenaren krijgen met ons plan nog steeds een mooi bedrag voor hun grond, maar geen exorbitante winsten meer. Met deze aanpak zorgen we dat we de woningen gaan bouwen die nodig zijn en belastingbetalers niet langer de pinautomaat van grondbezitters zijn.

2. Meer huizen voor middeninkomens. Sociale huur voor wie het bedoeld is.

De wachtlijsten voor sociale huurwoningen zijn gekmakend lang. In een kwart van de gemeentes wacht je tegenwoordig meer dan 7 jaar op een sociale huurwoning. In sommige gemeentes kan deze wachttijd zelfs oplopen tot 20 jaar.¹¹ Een mooi eerste huis begint voor veel mensen een verre droom te worden; de weg ernaartoe een nachtmerrie. Studenten wonen noodgedwongen bij hun ouders, jonge werkenden zitten nog jaren op een studentenkamer of mensen wonen nog samen na een scheiding, terwijl ze een huis hard nodig hebben.

De politiek heeft de woningmarkt ingericht volgens de regel: binnen is binnen. Nieuwkomers sluiten achteraan in de rij. Dan verplaats je niet snel als je eenmaal binnen bent. Zo wonen er nog veel mensen in een sociale huurwoning die daar qua inkomen of vermogen niet meer voor in aanmerking zou komen. Ze kunnen ook niet weg, want middenhuur of betaalbare koop is onvindbaar. Met een verstopte doorstroming en nog langere wachtlijsten tot gevolg.

Dat is niet de schuld van die mensen. We moeten de doorstroming weer op gang krijgen, zodat sociale huurwoningen weer beschikbaar zijn voor de mensen die ze het hardst nodig hebben. Maar de oplossing ligt niet in alleen in het bouwen van meer sociale huur, zoals linkse partijen vaak voorstellen. Dat moet inderdaad, maar onze sociale huursector is al de grootste van Europa.¹² Bovendien is de woningcrisis nú aan de hand en kunnen we de oplossing niet alleen afhankelijk maken van woningbouwplannen voor later. We moeten niet alleen maar méér bouwen, maar vooral ook beter benutten.

D66 wil dat mensen met een hoger inkomen ook meer betalen voor hun sociale huurwoning. Voor een sociale huurwoning heeft de overheid extra bijgedragen om te zorgen voor een lage huur. Dat is keihard nodig, maar dat is wel bedoeld voor mensen met weinig geld. Woningcorporaties kunnen nu al een hogere huur vragen aan sommige mensen met een hoog inkomen maar doen of kunnen dat nu in veel

gevallen niet.¹³ We horen vaak dat corporaties dat niet doen omdat ze het voor de samenstelling van de wijk aantrekkelijk vinden dat deze mensen er blijven wonen. Ook voor veel linkse partijen is dit vloeken in de kerk. Maar met zulke grote tekorten aan sociale huurwoningen kunnen we ons dat niet meer veroorloven. Er wonen inmiddels in totaal ca. 350.000 huishoudens met een hoger inkomen in een sociale huurwoning. Meer dan in de complete provincie Friesland wonen. Het gaat dus om één op de zes sociale huurders die met hun huidige inkomen niet meer in aanmerking zouden komen voor een sociale huurwoning.¹⁴ We willen dat corporaties voor deze groep verplicht richting een marktconforme huur gaan en alleen in uiterste gevallen een uitzondering geven. Laten we die inkomenstoets ook jaarlijks doen en niet alleen aan het begin. Op die manier krijgen woningcorporaties meer middelen die ze kunnen steken in het bouwen van broodnodige extra woningen of verlaging van de energierekening van huurders. En als iemand als gevolg hiervan een nieuwe woning zoekt en vindt, komt er weer een woning vrij waarmee we de wachtlijsten eindelijk kunnen inkorten. Die woningen voor middeninkomens moeten er dan natuurlijk wel zijn. Daarom is het noodzakelijk dat we dit samen doen met een groot offensief voor betaalbare koopwoningen en middenhuurwoningen.

D66 wil dat mensen met een hoog vermogen meer gaan bijdragen. Niet alleen mensen met een hoog inkomen, maar ook met een groot vermogen – of in sommige gevallen zelfs: meerdere huizen¹⁵ – kunnen meer betalen voor hun woning. Ze hoeven niet meteen weg, maar krijgen wel dezelfde eerlijke keuze als mensen bij wie het inkomen gestegen is: óf je gaat meer bijdragen aan je woning richting een marktconforme huur óf je gaat op zoek naar een volgende woning die beter past bij je financiële situatie. Nu kunnen corporaties hier niet eens onderscheid op maken. Dat is niet passend bij de huidige crisis. Controleer op vermogen, en herhaal dat regelmatig. De één zal meer bijdragen, wat woningcorporaties ook kunnen gebruiken voor extra woningen of verduurzaming. De ander zal doorstromen naar een duurdere huur- of koopwoning, waardoor een nieuwkomer die nu telkens achter het net vist eindelijk een plek krijgt. Ook voor deze mensen die doorstromen moeten die nieuwe woningen er dan natuurlijk wel zijn.

D66 wil gemengde wijken: een keiharde eis van 30% sociale huur voor alle gemeenten, maar ook een maximum van 50% per wijk. Overal moeten betaalbare woningen beschikbaar zijn. Gemeenten met korte wachtlijsten voor sociale huur zijn amper te vinden. Daarom wil D66 de wet hard gaan handhaven dat overal 30% sociale huur in de nieuwbouw de norm moet zijn. Dat vinden mensen in villadorpen misschien niet leuk, maar ons land is er voor iedereen. Daar past voor D66 ook een andere kant bij. Wijken waar sociale huur nu boven de 50% uitkomt, zijn vaak ook de wijken waar veel sociale problematiek zich concentreert. D66 is het zat dat we die scheidslijnen in de samenleving in stand houden. We moeten weer meer met elkaar in gesprek. Dat begint door met elkaar in de wijk te wonen. Daarom geven we corporaties en gemeenten niet alleen de opdracht om te werken aan het minimum van 30% sociale huur per gemeente voor de nieuwbouw, maar ook dat ze een plan moeten implementeren om te werken naar een maximum van 50% sociale huur per wijk. Met deze verkoop of omzetting naar middenhuur krijgen meer mensen in de middenklasse een kans op een woning. Maar met het geld hebben corporaties ook meer financiële ruimte voor het bijbouwen van woningen en om de energiekosten in sociale huurwoningen omlaag te krijgen.

D66 wil meer huizen voor het midden en boter bij de vis leveren. Om te zorgen dat mensen gaan doorstromen vanuit een sociale huurwoning is natuurlijk de kernoplossing dat ze een huis hebben om naartoe te verhuizen. Dat betekent niet alleen mooie doelstellingen roepen, maar ook echt woningen bouwen of beschikbaar krijgen die voldoen aan die opgave. Hiervoor hebben we natuurlijk een bouwbaas die gaat zorgen voor tien nieuwe woonplaatsen, maar overal in Nederland zullen gemeenten moeten werken aan meer middenhuur en meer betaalbare koop.

Om écht die woningen voor het midden te krijgen, is een boel financiering nodig. Investerings aankondigen voor woningen deden al veel politici voor ons, maar veel huizen bouwen bleek telkens een ander verhaal. D66 wil het anders aanpakken. Als eerste moeten we een stop zetten op de exploderende grondprijzen die zorgen dat subsidies voor woningbouw vooral belanden in de zakken van grondbezitters.¹⁶ Daarvoor hebben we al voorstellen gedaan zoals het voorkeursrecht, de

planbatenheffing en eerder inzetten van verplichte verkoop van grond. Daarnaast is het bestaande geld versnipperd over allerlei verschillende fondsen en regelingen. Dat werkt niet. D66 wil het geld samenvoegen zodat het gericht kan worden ingezet voor de prioriteiten die we stellen: de tien nieuwe woonplaatsen en het invullen van de bouwquota voor jongeren en ouderen. Daarnaast is er één onderdeel waar D66 vindt dat er serieus extra geld bij moet en waar we de historisch lage staatsschuld voor mogen inzetten. Dat is de infrastructuur. Jarenlang uitblijven van de nodige investeringen in het stroomnet, het spoornet en specifieke OV-verbindingen heeft ons land op slot gezet. Juist met die investeringen in een goede stroomvoorziening en ontsluiting zorgen we dat nieuwe woonplaatsen en wijken van de grond komen die nu niet gebouwd worden.

3. De doorstroomdeal tussen generaties

Als we niet oppassen, wordt de woningmarkt een steeds grotere slijtzwam tussen generaties. Vooral jongeren komen er niet tussen in een woningmarkt die volledig op slot zit. En ouderen kunnen geen seniorenwoning vinden waar ze zorgeloos kunnen genieten van hun oude dag. Het resultaat van stilstand? Iedereen blijft zitten waar die zit. Sommige ouderen wonen in een te groot eengezinshuis dat ze niet meer kunnen onderhouden, waar ze eenzaam zijn en waar de zorg slecht te organiseren valt. En veel jonge mensen wonen bij hun ouders of in een te klein appartement waar ze geen gezin kunnen opbouwen.

D66 vindt dat de politiek veel te lang de enorme impact van de vergrijzing heeft genegeerd. Telkens bleek de politiek de korte termijn belangrijker te vinden dan tien, twintig jaar vooruit te kijken. Nog steeds worden in nieuwe wijken vooral eengezinswoningen gebouwd, terwijl ons land steeds meer kleinere huishoudens heeft. Maar we hebben ook verzorgingshuizen gesloten zonder goede alternatieve seniorenwoningen te realiseren. Van de miljoen woningen die er gebouwd moeten worden, zouden er 300.000 bestemd moeten zijn voor ouderen. We lopen echter mijlenver achter in de werkelijkheid.¹⁷ De zorg is ook niet te organiseren als verpleegkundigen de helft van hun tijd bezig zijn om de wijk door te crossen.

Het verpleeghuis wordt dan steeds eerder nodig omdat het thuis niet meer gaat. Ontzettend duur voor de samenleving en zonde, want ouderen willen juist graag zelfstandig blijven wonen.¹⁸

Voor jongeren en ouderen dreigt er een woonramp, voor zover die er al niet is. Vergeleken met 10 jaar geleden gaan jongeren nu ongeveer anderhalf jaar later het huis uit. Veel stellen belangrijke plannen in hun leven uit.¹⁹ Bij een eerste kamer of huis hoort gezonde spanning. Nu heeft 42% van de jongvolwassenen stress en frustratie als gevolg van de wooncrisis.²⁰ De maatregelen uit dit plan stellen in de kern een deal voor tussen de generaties. De deal houdt in: jongeren dragen bij om ouderen te verzekeren van een comfortabele oude dag. Maar ouderen geven jongeren vervolgens óók de ruimte hun eigen toekomst op te bouwen.

D66 wil minder eengezinswoningen en meer appartementen voor jongeren en ouderen. Om de stilstand te doorbreken op de woningmarkt voor starters en senioren, is een nieuwe politiek nodig volgens D66. De doelen voor seniorenwoningen halen we bij lange na niet, en voor jongeren en alleenstaanden zijn niet eens doelen vastgelegd. De vrijblijvendheid moet eraf. Iedere gemeente moet een bijdrage leveren om bij te bouwen voor deze doelgroepen met een bouwquotum. De nieuwe wet regie volkshuisvesting schrijft alleen voor dat regio's met het woningbouwprogramma een visie op papier zetten. Zulke beleidsstukken zijn er al genoeg geschreven in Nederland. D66 wil in plaats daarvan harde aantallen per doelgroep voor iedere gemeente die ze moeten halen.

De bouwopgave doorschuiven naar de buurgemeente omdat je zelf het weidse uitzicht en het "dorpse karakter" wil behouden, doen we niet meer. Alleen in uiterste gevallen, wordt een uitzondering verleend op het quotum. Bijvoorbeeld als de gemeente in de voorgaande jaren al een grote bijdrage heeft geleverd aan de bouwopgave of de ruimte aantoonbaar niet voorradig is. Bouwen voor de oudere van nu betekent ook iets anders dan dat we tot nu toe hebben gedaan. Veel wijken, ook als ze nieuw gebouwd zijn, bestaan uit eengezinswoningen met af en toe een blok kleine appartementen voor hulpbehoevende ouderen. Als we écht willen dat mensen tussen

de 60 en 80 jaar eerder gaan verhuizen, zullen we meer ruime appartementen moeten bouwen. Met ruimte voor een kleinkind om bij opa en oma te blijven logeren. We willen dat alle gemeenten binnen een jaar inventariseren bij alle medische wijkcentra of daar één, twee, drie of meer lagen seniorenwoningen kunnen worden bijgebouwd. Dat is immers de beste locatie.

D66 wil stoppen met los zand en starten met nationaal doorstroomoffensief. De woningmarkt ligt in heel Nederland stil. Het probleem dat jongeren geen huis kunnen vinden, geldt overal. Toch moet iedere gemeente en woningcorporatie zelf het wiel uitvinden om ouderen die willen doorstromen te helpen. Hierdoor zijn regelingen totaal niet bekend. Mensen die wel willen verhuizen, lopen vast in bureaucratische rompslomp en bovendien is het los zand. Waar Den Haag seniorenmakelaars inzet, heeft Den Bosch verhuiscoaches en variëren de verhuiskostenvergoedingen van 750 euro in Amersfoort tot 6.200 euro in Amsterdam. Utrecht experimenteert met nieuwe regelingen, terwijl Gelderland ermee stopt. Kijk welke dingen werken en zorg dat die landelijk beschikbaar en bekend zijn.

D66 wil een Nationale Doorstroombank oprichten zodat doorstroming ook een financieel aantrekkelijke keuze wordt. De kern van het probleem is dat ouderen niet willen doorstromen als ze meer moeten gaan betalen voor een kleiner huis. Dat is logisch en daar moet een oplossing voor komen. Met een Nationale Doorstroombank kunnen ouderen de winst van hun overwaarde inzetten voor een garantie om de rest van hun leven gratis of goedkoop een seniorenwoning te kunnen bewonen. Dit geeft meer zekerheid aan ouderen dat ze met een gerust hart hun woning kunnen verkopen en iets kunnen gaan huren. Zo zetten we alles op alles voor meer doorstroming zodat we niet hoeven te wachten op woningbouwprojecten om morgen al de woningmarkt uit het slot te trekken.

D66 wil weer studentenkamers bouwen. Studio's voor studenten zijn duur om te bouwen en bovendien willen veel jongeren dat helemaal niet. Kamers horen bij het studentenleven en voorkomen eenzaamheid bij veel studenten.²¹ Stoppen met studio's bouwen dus door studentencorporaties. D66 wil snel een einde aan de werking

van de huurtoeslag die juist de bouw van studio's in plaats van kamers aanjaagt. Jongeren gaan steeds later het huis uit omdat het voor hen lastig is een woning te vinden. De doorbraak om meer betaalbare studentenwoningen te krijgen zal ook van universiteiten moeten komen. Bijna overal zijn ze druk bezig met het vormen van een campus. Universiteiten moeten de helft van het tekort daar zélf organiseren. Dan moeten we natuurlijk ook af van de bizarre bezuinigingen op het hoger onderwijs en mbo.

D66 stelt een tijdelijke crisisclausule voor ten behoeve van de doorstroming.

Om de woningmarkt uit het slot te krijgen staan we toe dat iedereen, of je nu huurt of in een eigen huis woont, één kamer mag verhuren zonder consequenties voor uitkering, belasting, huur of hypotheek. Als een regel, nationaal of lokaal, in de weg staat om een woning te kunnen bewonen door een aantal mensen dat past bij het aantal slaapkamers, dan wordt deze regel tijdelijk niet gehandhaafd. We gaan woningcorporaties afrekenen op de hoeveelheid mensen die ze extra huisvesten in plaats van de extra huizen. Meer woningdelen geldt ook voor studentenkamers. Als Amerikaanse studenten naar Nederland komen voor hun studie, zijn ze op hun college gewend om met meerdere studenten op een kamer te zitten. Waarom zetten we hier dan niet voor internationale studenten standaard een bed in de kamer voor een *roommate*?

4. Tijd voor een financiële schoonmaak

Het financiële stelsel is vastgelopen. Om zoveel mogelijk mensen te vriend te houden, zit het belastingstelsel vol fiscale gunsten. Maar de vele mensen die deze mislopen, delven het onderspit: middeninkomens, alleenstaanden, woningzoekenden. D66 wil dat herstellen door een drastische versimpeling. De fundamentele fout die D66 wil herstellen, is dat we koopkrachtbeleid proberen te voeren via de woningmarkt. Zo proberen we mensen met een laag inkomen te helpen via de huurtoeslag, die dus afhankelijk is van je precieze woonsituatie. Woon je nog op een studentenkamer, dan krijg je opeens niks. Kun je alleen een veel te duur appartement vinden, dan krijg je ook niks. Dat werkt dus niet.

Aan de andere kant proberen we huizenbezitters te ondersteunen met de hypotheekrenteaftrek. Het doel hiervan is om eigenwoningbezit te stimuleren. Een nobel streven, maar het verstoort de woningmarkt enorm. Hierdoor wordt het kopen van een huis voor veel mensen juist moeilijker. De hypotheekrenteaftrek stuwt al jaren de huizenprijzen in Nederland ver de hoogte in. Wat een mooi voordeel is voor de één, zorgt voor de ander dat een huis buiten bereik blijft. Met een flink prijskaartje. De subsidie voor huizenbezitters loopt inmiddels al op tot meer dan 11 miljard.²² Die kunnen we ook inzetten voor een lastenverlichting voor iedereen.

Zoals we al eerder lieten zien: gewone mensen die afhankelijk zijn van middenhuur zijn nu de klos. Dat is een volstrekt logisch, maar ongewenst, gevolg als de overheid aan de ene kant de koopsector met miljarden subsidieert via de hypotheekrenteaftrek en aan de andere kant miljarden in de huurtoeslag stopt. Koopkrachtbeleid uit de woningmarkt halen is dus keihard nodig om weer ruimte voor het midden te bieden.

D66 wil stoppen met het rondpompen van toeslagen en starten met het zorgen voor een fundament in bestaanszekerheid. D66 wil een stelsel waarin alle toeslagen inclusief de huurtoeslag vervangen worden, inclusief alle voorschotten, naheffingen en alle problemen die daarbij komen kijken.²³ Wat heb je aan huurtoeslag als je geen woning kan vinden om een toeslag voor aan te vragen? Daarom willen we meer bouwen, meer doorstroming, maar ook in plaats van de huurtoeslag een “verzilverbare heffingskorting”. Een vast bedrag voor iedereen dat je gestort krijgt op je rekening of als korting op je belasting. Dat is bestaanszekerheid voor mensen met een laag inkomen, maar je raakt het voordeel dus niet kwijt als je meer gaat verdienen. Zo gaat méér werken weer méér lonen dan nu het geval is. Op deze manier zorgt de overheid altijd voor je bestaanszekerheid, ongeacht je woonsituatie of keuzes op de woningmarkt. Zo hoef je niet te blijven zitten waar je zit, als dat net handig uitkomt voor je huurtoeslag en stimuleren we de doorstroming op de woningmarkt. Dat is uiteindelijk goed voor iedereen.

D66 wil koop en huur weer gelijk gaan behandelen. Stop de prijsexplosie van huizen. Naast alle toeslagen stoppen we dus ook met de hypotheekrenteaftrek. Die bouwen we af. Niet direct, maar geleidelijk. Vrijgekomen middelen kunnen we inzetten voor een belastingverlaging voor iedereen via de verzilverbare heffingskorting en het bouwen van meer huizen. Zo krijgen óók huizenbezitters weer een voordeeltje op hun belasting, maar zonder dat het de huizenprijzen de hoogte in stuwt.

D66 wil een boete op leegstand en subsidie op bouwen. Op dit moment is het vaak te gunstig om grond niet te bebouwen, omdat dat boekhoudkundig meer waarde oplevert dan voor een relatief lage prijs laten bebouwen. Grondeigenaren wachten de waardeverhoging dan rustig af in plaats van zo snel mogelijk te bouwen. Die vertraging kunnen we nu niet lijden. D66 wil een leegstandsheffing die de rekening legt waar die hoort: bij grondeigenaren die niet bouwen. Daarnaast moet een planbatenheffing zorgen dat de belastingbetaler niet kromligt om woningbouwprojecten te financieren. Laten we dat halen uit de enorme winst die grondeigenaren maken omdat we als samenleving de waarde van de grond verhogen.

Het fundament onder het plan: problemen die we moeten oplossen

Met deze visie presenteert D66 onze doorbraken om voldoende woningen te bouwen en de doorstroming op gang te helpen zodat de woningmarkt van het slot komt. Maar de woningmarkt in Nederland kampt met enkele fundamentele problemen. Problemen die opgelost moeten worden, omdat anders plannen maken geen zin heeft. Zolang we de stikstofuitstoot in Nederland niet laten dalen, zullen veel bouwprojecten stil blijven staan. We zullen onze infrastructuur op orde moeten brengen: voldoende goede wegen, spoorlijnen, maar vooral ook aansluiting op het stroomnet. Anders kunnen we wel huizen bouwen, maar kan niemand er komen of een stekker in het stopcontact steken. En we moeten letterlijk wat doen aan het fundament van onze huizen, met een plan voor de bijna half miljoen huizen in Nederland die serieus risico lopen op grote schade vanwege slechte fundering.

Stop de stilstand door stikstof

Het stikstofprobleem laat pijnlijk zien hoe de prioriteiten voor veel politieke partijen in Nederland daadwerkelijk liggen. Al decennia stuurt het landbouwbeleid op steeds verdere schaalvergroting en worden de grenzen van de natuur genegeerd. Politieke energie is keer op keer gaan zitten in het wegredeneren van problemen in plaats van harde keuzes te maken. Dat houdt een keer op. Sinds 2019 kan iedereen zien hoe het doorschuiven van problemen Nederlanders keihard raakt: woningen kunnen niet worden gebouwd, infrastructuur ligt stil²⁴ en ook de boeren zelf kunnen geen toekomst opbouwen. De laatste schatting van Bouwend Nederland plaatst de schade op stilstand van een kwart miljoen woningen.²⁵ Het Economisch Instituut van de Bouw komt op een lager aantal woningen, maar nog steeds op tienduizenden.²⁶

Vasthouden aan dogma's en het beschermen van gevestigde belangen hebben een grote prijs. Woningzoekenden betalen die nu. Dat moet afgelopen zijn. D66 wil nu eindelijk doorpakken met stikstofreductie. Onderzoek na onderzoek en rechtszaak na rechtszaak laat zien dat dat het enige pad is om Nederland weer van het slot te krijgen en de hele stikstofsaga eindelijk achter ons te laten. Daarvoor moeten alle

partijen hun bijdrage leveren: de industrie, maar óók de landbouw. Landbouw is verantwoordelijk voor ongeveer 65% van de totale stikstofdepositie in Nederland.²⁷ Nederland produceert veruit de meeste stikstof van alle landen in Europa.²⁸ En we produceren ook steeds nieuwe eisen aan boeren, zonder daadwerkelijke besluiten over hoe ze verder moeten. Zo missen boeren ieder toekomstperspectief. We hebben dus een forse verlaging van de veestapel nodig en moeten overschakelen naar kringlooplandbouw. Met een toekomstbestendig verdienmodel en natuurlijk ondersteuning bij transitie of stoppen. Dat is de enige manier om weer woningen te kunnen bouwen voor Nederlanders, wegen en spoorbanen aan te leggen en boeren op weg te helpen naar een toekomst waarin ze kunnen floreren.

Investeer in infrastructuur: openbaar vervoer, stroom en wegen

Een woning kan niet zonder een goede aansluiting op de rest van het land. Voor werk, school, kinderopvang of familie. Het is nodig dat we ons elektriciteitsnet fors uitbreiden, nieuwe woonwijken goed bereikbaar maken en de Nederlandse infrastructuur klaarmaken voor de toekomst.

Dat betekent allereerst een aansluiting op het stroomnet. Voor licht en apparaten, maar ook om zelf energie te kunnen opwekken met zonnepanelen. Dat zouden vanzelfsprekendheden moeten zijn, maar zijn dat niet in nieuwbouwwijken. D66 wil dat concurrentiewaakhond ACM voorrang gaat geven aan de aansluiting van de grootschalige woningbouwprojecten die we voorstellen in dit plan.²⁹ Zo kunnen we aan de slag om deze huizen te verlichten met wind van de Noordzee en de zon op onze daken. Dat kost veel incidenteel, maar levert ons ook een boel op. Geen hogere energierekening. Geen afhankelijkheid meer van fossiele energiebronnen, die we met steeds meer moeite dieper uit de aarde moeten halen, die opraken en waarmee we afhankelijk blijven van autocratische landen. Om controle terug te krijgen over onze energierekening moeten we energie dichtbij opwekken, met bronnen die vrij voorradig zijn zoals wind en zon. Daarom is D66 bereid daarin te investeren wat nodig is vanuit de historisch lage staatsschuld.

Verder heb je niks aan een huis als je er niet kan komen. Nog te vaak willen rechtse partijen woningbouwprojecten erdoor drukken en pas later nadenken over een treinverbinding, fietspaden en buslijnen. De planning van infrastructuurprojecten zien we te vaak losstaan van de woningbouwplannen. Dat moet afgelopen zijn. De minister zelf geeft toe dat de 2,5 miljard voor infrastructuur lang niet genoeg is om de miljoen woningen te ontsluiten die ze wil gaan bouwen. D66 wil ook voor deze langjarige investering miljarden extra vrijmaken uit de staatsschuld. Om te zorgen dat de ov-lijn er bijvoorbeeld direct ligt als de huizen er komen. Dan hebben mensen niet al een auto of een tweede gekocht, maar weten ze direct dat ze met de trein, tram of metro overal naartoe kunnen. Kijk in Utrecht naar de Merwedekanaalzone die de grootste autovrije stadswijk wordt van Nederland. Dat scheelt enorm, want zo kunnen we veel meer woningen voor mensen bouwen in plaats van parkeerplaatsen voor auto's.

Herstel het fundament van onze Nederlandse woningen

Als we het enorme woningtekort willen aanpakken in Nederland, kunnen we het ons niet veroorloven bestaande woningen onbewoonbaar te laten worden. Toch zijn er ongeveer 425.000 gebouwen in Nederland die nu al te maken hebben met funderingsschade of tot 2035 een groot risico daarop lopen. Als we geen preventieve maatregelen nemen, kan de totale schade oplopen tot € 54 miljard.³⁰ Dat is een rekening die we Nederlandse huizenbezitters niet kunnen laten ophoesten. In Rotterdam-Zuid zie je al woningen met een WOZ-waarde van € 325.000 en een kostenpost van tussen de € 100.000 - 180.000. Dat is onbetaalbaar. Het is onbestaanbaar dat het kabinet dit probleem amper tot niet heeft opgenomen in het Regeerprogramma en huiseigenaren dit grotendeels zelf laat oplossen.³¹ D66 heeft vorig jaar al het voortouw genomen voor een Nationale Aanpak Funderingsschade met de motie-Paternotte c.s.³² De acties blijven bijna een jaar later nog steeds hangen in onderzoeken en voornemens. D66 wil dat het Rijk haar verantwoordelijkheid pakt, gericht de zwaarst getroffen gebieden helpt en zorgt dat mensen dichtbij ondersteuning kunnen krijgen.

Eindnoten

1. Eurostat (2022), <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/nederlander-woont-op-grote-voet-met-relatief-veel-kamers-en-weinig-in-flats~b0b6cb6c/>
2. SEO (2020), Europese vergelijking staatssteun en inkomensgrenzen sociale huisvesting 2020-34-Europese-vergelijking-staatssteun-en-inkomensgrenzen-sociale-huisvesting.pdf
3. Bouwend Nederland (2025), <https://www.bouwendnederland.nl/nieuws/algemeen/stikstof-zet-bouw-244000-woningen-op-slot-en-economische-schade-van-138-miljard-dreigt>
4. Aedes (2025). <https://aedes.nl/politiek/aedes-verbijsterd-dat-coalitie-woningzoekend-en-aan-hun-lot-over-laait>
5. Oppervlakte excl. Water. Denkwerk, Kiezen en Delen, p. 15 <https://denkwerk.online/rapporten/kiezen-%C3%A9n-delen-januari-2025/>
6. Idem
7. Appèl (2022), Fietsprofessor Marco te Brömmelstroet over het recht van de snelste <https://open.spotify.com/episode/2uTJ5OPoev8OvhDQT4LsQg?si=MhCwDCFHRfCEfzbUiuqIlg&nd=1&dl-si=e3823f398bc44dc4>
8. Vogelbescherming (2025), <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/mona-keizer-schraapt-vogelvriendelijke-bouwplannen-vogels-en-natuur-de-dupe>
9. Ministerie van VRO (2025), concept-rapport STOER fase 1 <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/documenten/rapporten/2025/04/01/conceptrapport-stoer-fase-1>
10. D66 Utrecht (2025), Initiatiefvoorstel "Geef Woningzoekenden een stem" <https://d66.nl/utrecht/nieuws/geef-woningzoekenden-een-stem/>
11. Huurstunt (2025), <https://www.huurstunt.nl/blog/wachttijd-sociale-huurwoning>
12. SEO (2020), Europese vergelijking staatssteun en inkomensgrenzen sociale huisvesting, p.11 2020-34-Europese-vergelijking-staatssteun-en-inkomensgrenzen-sociale-huisvesting.pdf
13. RTL (2022), Corporaties pakken scheefhuurders nauwelijks aan <https://www.rtl.nl/nieuws/onderzoek/artikel/5315056/woningcorporaties-geen-huurverhoging-voor-scheefwoners-amsterdam>
14. Companen (2021). Nadere studie n.a.v. WoON-onderzoek 2021
15. RTL (2025), <https://www.rtl.nl/nieuws/economie/artikel/5491996/rechtszaak-ymere-sociale-huurder-huurcontract-msterdam-verhuurder>
16. CPB (2025), De effecten van subsidies op woningbouw <https://www.cpb.nl/de-effecten-van-subsidies-op-woningbouw>

17. Trouw (2024), De enkele woningen die voor ouderen gebouwd worden, zijn niet het type dat ze willen | Trouw
18. Zelfstandig thuis op hoge leeftijd, PBL (2019) Zelfstandig thuis op hoge leeftijd - PBL Planbureau voor de Leefomgeving
19. CBS (2020/2024), <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/levensloop/uit-huis-gaan>
20. EenVandaag (2022), Wooncrisis en prijsstijgingen vallen jongeren zwaar, mentale gezondheid nauwelijks verbeterd sinds corona - EenVandaag
21. Kenniscentrum Studentenhuisvesting (2023), Kamers dragen bij aan welzijn student - Kences
22. Ministerie van Financiën (2025), <https://www.rijksfinancien.nl/fiscale-regelingen>
23. D66 (2020). Initiatiefnota van het lid Van Weyenberg over "naar een stelsel zonder toeslagen" [Initiatiefnota-Naar-een-stelsel-zonder-toeslagen.pdf](#)
24. Economisch Instituut voor de Bouw (2024) <https://www.eib.nl/wp-content/uploads/2024/03/Effecten-stikstof-op-wegenprojecten.pdf>
25. Bouwend Nederland (2025) Stikstof zet bouw 244.000 woningen op slot en economische schade van €93,5 miljard dreigt
26. Economisch Instituut van de Bouw (2025) Microsoft Word - EIB-rapport Nieuw stikstofregel - Gevolgen voor de woningbouw v1
27. <https://www.clo.nl/indicatoren/nl050715-herkomst-stikstofdepositie-2023>
28. TNO, <https://nos.nl/artikel/2306387-tno-nederland-relatief-grootste-producent-stikstof-van-europa>
29. ACM (2025), reactie uitspraak CBb: <https://www.acm.nl/nl/publicaties/reactie-uitspraak-cbb-acm-zelfstandig-bevoegd-een-prioriteringskader-vast-te-stellen-en-keuzes-te-maken>
30. RLI (2024), Goed gefundeerd. <https://www.rli.nl/publicaties/2024/advies/goed-gefundeerd>
31. Ministerie van VRO (), Kamerbrief over voortgang Nationale Aanpak Funderingsproblematiek, <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2024D47393>
32. Unie van Waterschappen (2024). <https://unievanwaterschappen.nl/nationale-aanpak-funderingsschade-iets-dichterbij/>